

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar, Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

NIET VERBREKEN

Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken.

Matth. 12 : 20a

De sabbath heeft Jezus geëerd. Hij heeft die dag geheilgd. Die heiliging bleek onder meer in het gaan naar de synagoge. Daar werd Gods Woord gelezen en verklaard. Dat Woord heeft ook Hij gelezen en verklaard. Hij heeft gepredikt. Gepredikt de volle raad Gods tot zaligmaking van zondaren. Hij kon getuigen wat niemand vóór Hem of na Hem kon uitspreken: In Mij is Gods Woord vervuld. Door mij worden de beloften van God volle werkelijkheid. Als Knecht des Heeren heeft Hij Zich gegeven. Volkomen gegeven, opdat God verheerlijkt zou worden op aarde. Wat in Zijn lastbrief staat zal Hij doen op aarde.

Welk een woord heeft Hij uitgesproken: „Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken”. Ook wij, westerlingen, weten wat riet is. Ook in onze omgeving wordt het gezien. Het wordt gevonden aan de kant van de rivier of brede sloot. Welk een prachtig gezicht toont een rietveld. Het riet staat in zijn fierheid, getooid met een schitterende pluimendos. Wanneer de wind er overheen strijkt zien we de pluimen golven gelijk het graan op de akker. Het riet buigt wel het hoofd, maar het heft zich telkens weer op. Echter wanneer er een krachtige stormwind overheen waait of er doorheen gaat bezwijkt hier en daar een riet. Het knakt. Het wordt zó geknakt, dat het naar beneden blijf hangen en zich niet meer kan opheffen. Een riet, van zichzelf broos, kan weinig weerstand bieden. Een riet is niets, al staat het fier op het veld. Het is ook van binnen hol. Met de pluimendos lijkt het veel, maar het is niets. Van het rechtopstaande riet, getooid met een pluimendos, gaat een prediking uit. We worden gewezen op de broosheid van de mens. Hij mag staan in het leven, maar heeft geen blijvende plaats in het leven. Hij mag versierd zijn met gaven en kennis, hij mag religieus zijn, maar hij is niets dan ijdelheid. Het riet is hol van binnen. Zo is het menselijk leven: hol, leeg van binnen. Leeg van God. Leeg van Christus. Missend het werk des Geestes. Hij kan pronken met zijn rechtzinnigheid met zijn „zo goed weten”, maar in werkelijkheid is hij niets. Niets in de ogen Gods. Het recht opstaande riet gaat de Heere voorbij. Hij blijkt alleen in liefde en welgevallen neder op gekrookte rieten. Een geknakt riet is een waardeloos riet. Waard om vertreden te worden. Wie zichzelf als een gekrookt riet heeft leren kennen raakt zijn waardigheid kwijt. Men kan zich nergens meer op beroemen, kan ook in niets van zichzelf meer roemen. Men belijdt het: door de Heere vertreden te moeten worden. Dit heeft men verdiend. Zo'n geknakt riet wordt men door de krachtdadige werking van Gods Geest. Die Geest maakt ons fiere, rechtop staande mensen, tot gebogen, vernederde mensen. Tot arme, alles missende mensen. Wie geestelijk een gekrookt riet geworden is, bezit een verbroken hart en een verslagen geest. Onder de zware last van de zonde is men zó gebogen geworden, dat men voorover gevallen is in verootmoediging voor de Heere. Zulke mensen kunnen niets meer bespreken, noch beredeneren. Ze gaan zwijgen tegenover de mensen, maar spreken, zuchten tot

God. „Heere”, zo wordt geuit, „ik heb het verdiend dat U mij voorbij gaat, dat U mij vernietigt, maar zie nog in genade op mij neder”.

Geknakte rieten worden veracht door de wereld, door de farizeeër en schriftgeleerde. Ze worden door hen vertrapt. Maar deze kunnen hen niet vernietigen. De Heere waakt over hen. Hij denkt aan hen in Zijn welgevallen. Hij laat hen niet verbreken en Hij verbreekt hen Zelf niet. Op de sabbath bevestigt de grote Prediker wat Zijn Vader heeft uitgesproken. Jes. 42 : 3a.

Ook neder wordt op de sabbath Zijn heilswoord onderstreept. Hij zal niet verbreken. Dit kan ook niet, want in de gekrookte rieten ziet Hij het werk van 's Heeren Geest. En op dat werk blikkt Hij in welgevallen neder. En wat verbroken, gebroken is, wordt door Hem geheeld. Hij richt de gebogene op. Welk een moedgevend woord voor verbrokenen, voor gebrokenen van hart. Hij komt. Maar niet om te verbreken, maar om te helen. Hij maakt waar: „Ik ben uw heil”. Hij richt op door Zijn genade. Hij sterkt door Zijn heilswoord. Hij schraagt in het strijdperk van het leven. Bloedvloeiende vrouwen, Kananese vrouwen, boetvaardige zondaren en zondaresen gaan delen in Zijn ontfermende liefde. Zij ondervinden dat Zijn naam is: Wonderlijk, Raad Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst.

Gekrookte rieten zal Hij niet verbreken, maar ongekrookte rieten zal Hij verbreken. Die trots zijn in eigen oog zal Hij vernederen. Vernederen tot de hel toe. Wee onzer wanneer we tot het einde van ons leven blijven een ongekrookt riet. Zijn straffende hand zal over ons komen. Ook zullen we door Hem gestraft worden wanneer we slechts een bewogen riet zijn. Een bewogen riet gelijk is hij, die geraakt wordt door de prediking, door bepaalde gebeurtenissen in het leven. Maar een geraakt mens, een aangeraakt mens, kan zich nog oprichten, en dit wordt duidelijk gezien aan de levenshouding en bemerkt uit het spreken, uit de gesprekken. Die kan zich met veel nog op de been houden. Wie geknakt is ligt in het stof en wie in het stof ligt neergebogen wordt door de Heilsmiddelaar weer opgericht.

Ligt u in het stof? Werkelijk in het stof? Hoort Zijn heilswoord: „Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken”.

M. C. Tanis.

DE ONTMOETINGS DAG

Voor de ontmoetingsdag, D.V. zaterdag 27 augustus a.s. te Kampen te houden, is het programma als volgt :

Aanvang MORGENSAMENKOMST

10.30 uur

Opening: Ds. G. Blom;
Spreker: Ds. N. de Jong;
Slotwoord: Ds. A. Baars.

PAUZE

Aanvang MIDDAGSAMENKOMST

2.00 uur;

Opening: Ds. M. C. Tanis;
Spreker: Ds. H. van Leeuwen;
Slotwoord: Ds. D. Slagboom.

Komt allen !

VAN DE ADMINISTRATIE

Dat in het vorige No. (15) „Van de ontbrak, was niet omdat er niets te vermelden was, maar vakantietijd bij de drukker bracht mede, dat No. 15 eerder als gewoonlijk moest worden afgedrukt. De julimaand heeft ons als vakantiemaand dubbel ver-rast, zodat wij dankbaar daarvan mogen melding maken. Niet minder dan 12 nieuwe abonnees konden worden genoteerd, (waarvan een 3-tal via Ds. Blom). vanaf Groningen tot Zeeland toe. En de extra giften waren niet weinig, hier volgen ze: van W. H. te Vl. f 300,—, M. W. te V. f 100,—, overbet. via Ds. v. d. Ent f 40,—, via Ds. Tanis f 25,—, K. W. te N.P. f 25,—, N.N. f 25,—, uit A.a.d.R. f 25,—, uit M. f 20,—, 2 x f 10,— uit Beth. San. f 20,—, overbet uit P. f 15,—, v. d. V. te E. f 10,—, overbet. f 10,—, totaal f 615,— ! Is dit niet bemoedigend bij de steeds hoger wordende uitgaven? Voor alles onze hartelijke dank. Wie verblijdt ons een volgende maal?

Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 70.43.50

N.B. Voor de arbeid van Ds. den Butter van K. W. te N.P. f 25,—, voor de school van Ds. Hamstra te Dundas van vrienden te A. f 30,—, uit M. voor de arbeid van Ds. v. Vuuren te O.-Vl. f 50,—, ook voor deze giften dank.

We hopen D.V. weer in groten getale per bus uit Alphen naar de Ontmoetingsdag te Kampen te gaan. Belangstellenden kunnen zich nóg opgeven bij J. van den Bosch, Oudhoornseweg 96, Alphen aan den Rijn, telefoon 01720 — 73025. Dit bericht geldt ook voor bezoekers uit de omtrek van Alphen en voor hen die onderweg naar Kampen kunnen worden opgenomen. Laten velen zich bij bovengenoemd adres opgeven. Liefst spoedig. Dan kan er mee worden gerekend met het bestellen van autobussen !

v. d. L.

SCHOOL VOOR DUNDAS EN HAMILTON

Op rekening bij de Rabobank te Meerkerk werden weer enkele giften voor deze school gestort en wel van B. te R. f 400,—, van R. te A. f 10,— en van M. te M. f 25,—. Voor alles hartelijk dank.

Mogelijk schrijven we in het volgende nummer nog een ander over de school.

B.

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

ZONDAG 27

Daar is bij elk mens, vanwege onze oppervlakkigheid, een grote geneigdheid, hetzij bewust of onbewust, op te gaan in de vorm van de godsdienst. En dat heeft ook plaats omtrent de bediening van de Heilige Doop, door de afwassing der zonden te verbinden aan het uiterlijke waterbad, gelijk als men de besnijdenis des vleses oudtijds wel hield voor de besnijdenis des harten. Om die uitwendige verbondsgemeenschap te houden voor de ware grond der hope, om als echte kinderen van vader Abraham begroet te worden. Waarmee de rijke man teleurgesteld is uitgekomen daar hij zijn ogen ophief in de hel en niet bij vader Abraham in de hemel.

Maar desniettemin heeft de Heere ons het uiterlijke waterbad gegeven, opdat wij er door gewezen zouden worden op de diep geestelijke betekenis van het sacrament. Daar het water dient tot een lichamelijke reiniging, die voor het natuurlijke leven van grote betekenis is, is het doopwater dat naar Gods bevel gebruikt wordt, wel het juiste middel om ons te wijzen op het dierbare bloed van Christus, tot reiniging van onze ziel, bij de aanvang en bij de voortgang. En

daarin zijn wij dan afhankelijk van de Heilige Geest, wat ons door de Schrift op het hart gebonden wordt.

Maar bij het weten van onze afhankelijkheid is nog niet de beleving daarvan aanwezig. Zodat we 't met dat weten dan nog best in zorgeloosheid bij de vorm kunnen withouden. Het geeft de mens dan nog wel enige geruststelling, want hij heeft aan zijn plicht voldaan, al wordt de innerlijke beleving er in gemist.

Maar is het ons duidelijk, dat wij zonder de dierbare werkingen van de Heilige Geest vleugellam zijn, niet op kunnen stijgen naar de troon van Gods genade, dan wordt het een zuchten tot de de Heere, om door de wind des Geestes opgenomen te mogen worden, in het smeken om ontferming.

En wie dat kent, en die kinderlijke afhankelijkheid van de Heilige Geest beleeft, zoekt er steeds meer klaarheid in te bekomen door de onderwijzingen en werkingen van de Heilige Geest. Om zo van de door de Heere verordeneerde genademiddelen een recht gebruik te mogen maken.

Het bloed van Jezus Christus en de Heilige Geest reinigt ons van alle zonden. Want Zijn gezegend middelaarsbloed geldt alleen voor het geestelijke leven. Ons verdorven bestaan is voor die reiniging niet vatbaar, heeft er ook geen behoefte aan. Maar het nieuwe leven der genade, dat uit God geboren is en heilig voor Hem, begeert te leven, zoekt van dag tot dag, door het bloed van Jezus Christus en de Heilige Geest gereinigd te worden, om te mogen delen in het licht van Zijn vriendelijk aangezicht.

Waarom de Heilige Geest de Doop het bad der wedergeboorte en de afwassing der zonden noemt: „Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt gerechtvaardigd in de naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods.” Zodat wij bij het wassen en baden, tot onze reiniging voor het natuurlijke leven er bij bepaald worden door de Heere, de reiniging van het geestelijke leven te zoeken in het bloed en de Geest van Jezus Christus. Want dat geldt de verborgen omgang met de Heere. Terwijl al de levenden het weten als het hart ons veroordeelt vanwege onze verdorvenheid in gedachten, woorden en werken, dat het licht van Gods vriendelijk aangezicht gemist wordt. We komen dan alleen te staan in de duisternis der ongerechtigheid. En dat schaadt het kinderlijk vertrouwen op de Heere, het blijmoedig uitzien naar Zijn komst op de wolken des hemels. Zodat wij alsdan in de druk der omstandigheden geen uithelper hebben. Wat ons in allerlei strikken van verwarring en verschrikking doet komen. Vele verdenkingen bruggen ons dan in vertwijfeling, wat ons alsdan steeds dieper doet wegzinken in de modder. En dat, terwijl de Heere naar Zijn Woord, op ons staat te wachten, om ons genadig te zijn. Opdat wij door Zijn bloed en Geest weer gesteld zouden worden in de reinigende kracht, die het heeft in Christus. Want de bediening van de Doop is en blijft het zichtbare Evangelie, dat ons wijst op de bediening des Geestes, die is in Christus tot zaligheid. Laat het ons duidelijk zijn, dat de Heilige Geest de Doop het bad der wedergeboorte en de afwassing der zonden noemt. Bij het zuchten in de diepte der ellende bad David: „Vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest.” Om weer te mogen komen op het rechte spoor, hij begon te smeken om de wedergeboorte, al was hij gesteld in de staat der genade. En dan heeft het zeker een diepe betekenis omtrent de wedergeboorte in een ruimere zin, om op het pad der genade een vaste gang te mogen bekomen tot volharding in het geloof.

Maar veel meer, dat Hij ons door dat Goddelijk pand en waarteken wil verzekeren, dat wij zo waarachtiglijk van onze zonden inwendig gewassen zijn, als wij uitwendig met water gewassen worden. En deze verzekering hebben wij nodig in de beleving van de Heilige Doop, tot eer van de Heere. Want door het twijfelachtig staan tegenover deze wonderlijke en heerlijke reiniging, mist het hart het vaardig en waardig gaan op de weg van heiligmaking. En dat is de verborgen omgang met de Heere in de praktijk der godzaligheid. Want zonder die beleving is die ware verzekering er niet. Het is meer een verzekering des vleses en niet des Geestes. Want de Heilige Geest werkt altijd vernieuwend tot verootmoediging in het leven met de Heere.

Wat ons nu doet komen tot de Doop der kinderen, die wij als een Goddelijke instelling hebben aan te merken. Maar dan moet het ons recht duidelijk zijn, dat wij en onze kinderen in Adam

verdorven en verdoemelijk zijn, door de toerekening van de ongerechtigheid, die in hem als ons verbondshoofd bedreven werd. En daar de kinderen door de zorg des Heeren over hen, op de vades Verbonds werden geboren, heeft de Heere tot Abraham gezegd: „En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond, en u te zijn tot een God en uw zaad na u.” Wat tot op de dag van heden nog ten volle rechtsgeldigheid heeft voor ons en onze kinderen. En dat in het heldere licht van het nieuwe testament, met dit woord: „Laat af van de kinderens en verhindert hen niet tot Mij te komen; want derzulken is het Koninkrijk der hemelen.”

Mogen de ouders tot roem van Gods genade, de vervulling van de beloften kennen in het komen tot de innerlijke verbondsgemeenschap met de Heere, dan beseffen zij in hun hart wat deze heerlijke toezegging inhoudt voor hun kinderen, tot verbinding aan de troon der genade. Want zo moeten zij niet alleen door de doop, als door het teken des verbonds, der christelijke kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden, maar ook opgewekt worden de inlijving in Christus te zoeken in afhankelijkheid van de dierbare werkingen van de Heilige Geest. Wat helaas in onze dagen zo uit het oog verloren wordt. Zodat de dwaze maagden met de uitwendige zegeningen des verbonds, voor eeuwig zijn omgekomen. Want de Schrift zegt: „Maar wanneer de goedertierenheid van God onze Zaligmaker en Zijn liefde tot de mensen, verschenen is, heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes.” Wat door Ismaël niet gezocht werd, is ook door Ezau versmaad, wat wij met ernst hebben ter harte te nemen, om ons innerlijk leven te toetsen aan de proefsteen van Gods wederbarende genade. Of het nieuwe leven in ons wel kenbaar is door op te wassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus. En zo niet, dan zijn wij nog in het heden der genade, om dat ernstig en biddende te zoeken, door te pleiten op het teken des verbonds dat wij dragen als een geschenk van de Heere aan ons voorhoofd, opdat het eenmaal niet tegen ons zou getuigen.

Soest.

R. Kok

NAAR DE KATECHISATIE

214

VAN DE VOLEINDING

C. de opstanding des vleses (2)

De opstanding des vleses en het eeuwige leven zijn de twee weldaden voor Gods kerk en Sion, ná dit leven. Het zijn dus de twee weldaden voor de levende kerk, door Christus verworven en waarin Hij de Zijnen, door Zijn dierbaar bloed gekocht en verlost, zal doen delen.

Ná dit leven. Dat is „na de dood”. Dan zullen Gods kinderen het „eeuwige leven” beërven, aanstonds na hun sterven, wat hun ziel betreft en bij de „opstanding des vleses” ook wat hun lichaam betreft, wanneer zij een „verheerlijkt” lichaam zullen ontvangen.

We hebben in onze vorige les erop gewezen, dat de dood geen „vernietiging” is van des mensen bestaan, maar een voortbestaan, doch dan ten verderve. De ziel van de onbekeerde mens komt in het eeuwig verderf als een eeuwig straffijden in de vreselijke rampzaligheid, en zal bij de „opstanding des vleses” een lichaam „der afgrijzing” krijgen volgens Jesaja 66:24, waar we lezen: „En zij zullen de lichamen der lieden zien” en „zij zullen alle vlees een afgrijzing wezen.” Zo ook in Daniël 12:2: „En velen van degenen, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwige leven en genen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.”

Breng deze Schriftplaatsen maar eens onder de aandacht van de Jehovah-getuigen, wanneer zij u beweren, dat de goddelozen zullen vernietigd worden.

Ziel en lichaam vormen de completering van de éne mens en waarbij de mens dus als „volle” mens bestaat en leeft. Zo heeft God de mens geschapen. „En die twee zullen tot één vlees zijn.” Genesis 2:24b.

Vanwege de zonde brengt de dood een scheiding tussen ziel en lichaam, maar het is een „tijdelijke” scheiding. O, wat zijn diegenen gelukkig, wier ziel hier vernieuwd, gereinigd en verlost

mag worden door het zaligmakend werk van God, de Heilige Geest! Wel zal dan hun lichaam in de grafkuil neergelaten worden, maar..... het zal dan opgewekt worden „in heerlijkheid” en zo zal hun „vlees zeker wonen” in het graf. Van Gods volk geldt het, wat we lezen in Jesaja 57:2: „Zij zullen rusten op hunne slaapsteden.”

Er wordt wel eens gezegd: er wordt het meest gelogen op de kerkhoven. Men bedoelt daarmee dan, wat er zowat op alle grafstenen staat: „hier rust” of „rust in vrede”. Maar in de genoemde tekst van Jesaja 57:2 staat er bij: „Die in zijn oprechtheid gewandeld heeft.” Dat is de oprechtheid van psalm 32:2b en van psalm 25:21, als zaligmakende eigenschappen van het nieuwe leven der genade.

Vreselijk zal bij de wederkomst van Christus in de opstanding des vleses zijn de „opstanding der verdoemenis” voor allen, die zonder genade en zonder Christus sterven. O, wat zou dan de onbekeerde mens geen rust meer moeten hebben, daar er toch maar één schrede is tussen ons en de dood!

O, dat onze ziel hier tot Christus worde gebracht ter eeuwige behoudenis, opdat zij na het sterven „aanstonds tot Christus zal worden opgenomen”. (Heid. Kat. Zondag 22). Want bij een verheerlijkt lichaam zal alleen kunnen passen een „gereinigd en verlost” hart, zoals we eerder hebben opgemerkt.

Waarom nu zal het wonder van de opstanding des vleses voor Gods gereinigd en geheiligd volk bestaan?

Deze vraag willen we thans trachten te beantwoorden! Niet, dat dit met ons verstand zal kunnen begrepen worden of verklaard. Dat geldt immers van elk wonder! Het is alleen door het geloof te verstaan, voor zover hetgeen de Heere aangaande dit stuk ons in Zijn Woord geopenbaard heeft.

En dan willen we heenwijzen naar het bekende hoofdstuk 15 van de eerste Korinther brief, handelend over de opstanding des vleses.

Daarin stelt de apostel de vraag aan de orde: „Maar, zal iemand zeggen, hoe zullen de doden opgewekt worden en met hoedanig een lichaam zullen zij komen?”

Hij gebruikt dan het beeld van een zaad, dat eerst moet sterven opdat het levend worde, vrucht dragen (vs. 36). Zo heeft de Heere Jezus ook van Zichzelf gesproken in Joh. 12:24: „Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.”

Wat nu gebeurt er bij dit stervensproces? Wat sterft er van de zaadkorrel, bijvoorbeeld van een tarwekorrel, af? De bast, het omhulsel, de bolster, zodat de kiem als de kern overblijft, waaruit de plant opgroeit. Trekt u maar eens een tarweaar uit de grond. U ziet dan aan de worteltjes een glibberig nisje. En daarin bevindt zich dus die kern, die kiem, waaruit de plant is ontstaan en opgroeit.

Welnu, zo gaat het ook met het lichaam, dat in de aarde „gezaaid” wordt. En daarvan schrijft de apostel in I Kor. 15:42-44: „Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het lichaam wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht. Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt.”

Met het natuurlijk lichaam bedoelt de apostel het lichaam hier vol zwakheden en gebreken, het vlees in de vergankelijke zin van het woord. En ach, wat heeft Gods kind hier vaak veel te lijden vanwege al die zwakheden, welke ook haar invloeden doen gelden op de beoefening van het leven des geloofs. In dit verband staan toch lichaam en ziel nauw met elkander verbonden. Immers is het lichaam vermoeid en uitgeput, dan kan vaak ook de geest ingezonken zijn, tenzij de Heere bijzonder overkomt met Zijn genade en liefde in het hart.

Wanneer het zwakke en vaak afgesloopte lichaam sterft en begraven wordt, zo blijven al die zwakheden en ellendigheden achter in het graf.

Wat verstaat de Schrift onder een „geestelijk” lichaam? Wel, het „verheerlijkte” lichaam, dat door Christus bij de opwekking op de jongste dag Gods kinderen zal gegeven worden. Dat is dus het WONDER van de opstanding des vleses.

Dat „verheerlijkte” lichaam zal dan nooit meer onderworpen zijn aan enig gebrek en enige zwakheid. Het wordt immers opgewekt „in on-

verderfelijkheid, in heerlijkheid en in kracht", zo schrijft de apostel. Ja, dan zal dit geestelijk lichaam gelijkvormig zijn aan Christus' verheerlijkt lichaam. Dat lezen we in Filippenzen 3:21: „Die ons vernederd lichaam (of het vernederde lichaam, zoals er staat in de grondtekst) veranderen zal, opdat het gelijkvormig wordt aan Zijn heerlijk lichaam (ook hier weer het „verheerlijkte lichaam”)."

Zo zal het „verheerlijkte lichaam" ook geen aardse spijs meer behoeven. Want buik en spijs zullen teniet gedaan worden. (I Kor. 6:13).

Ook zal de „bloedband" er niet meer zijn. De Heere Jezus sprak tot de sadduceërs: „Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk en worden niet ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als engelen Gods in de hemel." (Matth. 22:30).

Wat zal dië vereniging van de verlostte ziel met het verheerlijkte lichaam eens zijn voor Gods Sion, de bruidkerk van Christus!

„O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen, dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen", zo roept de psalmist uit in Psalm 31:20.

En die heerlijke opstanding des vlees ligt nu gewaarborgd in de Opstanding van Christus uit de doden! Ja, Gods kinderen hebben hun vlees zelfs als een pand in de hemel, in Christus' verheerlijkt lichaam, waarin Hij ten hemel is gegaan.

Welk een volle zaligheidsgenieting zal die vereniging van ziel en lichaam geven!

Mag ik u, geliefde, eens vragen: Hebt u al een „gereinigde", een „verlostte" ziel mogen ontvangen door het wederbarend werk van de Heilige Geest? O, smeeke toch om die weldaad. We hebben maar één ziel te verliezen. Ach, rusten we niet, voor we die éne ziel mogen uitdragen als een buit uit dit moeitevolle leven!

Elb.

v. L.

AL DE WOORDEN DEZES LEVENS

5

WET EN EVANGELIE

In artikelen over de prediking zullen we aan één ding niet voorbij kunnen gaan nml. aan de verhouding tussen Wet en Evangelie. Het is haast overbodig om te zeggen dat deze zaak tegenwoordig op velerlei kerkelijk erf aan de orde is. Daarmee wil ik niet maar wijzen op wat er zo al op theologisch gebied de laatste jaren over geschreven en gezegd is. Veel meer is het mijn bedoeling aandacht te geven aan het feit dat in de praktijk dit punt zo vaak naar voren komt. Ons kerkvolk zit onder de prediking. Het weet aan de meeste gevallen niet van de theologische achtergronden, waaruit een bepaalde benadering van de verhouding van Wet en Evangelie gepresenteerd wordt. Maar het hoort wel: dit is niet in orde. Het klaagt over het gemis van het ontdekkend element. Het weet geen raad met een prediking, die de zondaar niet schuldig stelt in het licht van Gods heilige Wet en voorbijgaat aan het recht van God. Er is in het leven van hen, die weet hebben van deze dingen voor hun eigen hart, een innerlijke vervreemding gekomen van de preken, waarin deze zaken niet aan de orde worden gesteld. Zij kunnen er niet langer onder zijn en keren zich naar anderen, die hier niet aan voorbijgaan. Het is jammer dat vaak zo gemakkelijk zulke critiek wordt ontweken. Graag spreekt men minachtend over mensen, die enkel van „hel en verdoemenis" willen horen. Zulken zijn er. Nogal eens vaak mensen, die in eigen leven geheel vreemd van deze dingen zijn. Die direct hun oordeel klaar hebben: niet ontdekkend genoeg. Vooral predikanten, die aan het begin staan en toch oprecht trachten om ook deze elementen te laten spreken vanuit het Woord Gods, worden met één pennestreek weggevaagd: het is nog niets. Wat dat betreft is er veel liefdeloos oordelen zonder grond en weinig gebed voor de dienstknechten des Heeren. Waar het laatste meer beoefend wordt, zal er niet zo gemakkelijk geoordeeld worden en wordt er ook geduld gekend met die aan het begin staan. Is het niet vruchtbaar gebleken als Gods kinderen in een worstelend leven voor God de nood van de predikers opdragen? Iedere predikant weet daar van te getuigen, die althans in oprechtheid naar Gods Woord in de prediking de gemeente zoekt te dienen.

Nee, het gaat hier niet om degenen, die alleen van de Wet willen weten en van recht zonder genade willen horen. Wie bij iedere klacht in dit

opzicht alleen zulke mensen ziet, gaat aan de ernst van de zaak, die ons bezighoudt voorbij. Het kan dan ook wel eens zijn dat men niet weten wil van het aan de orde stellen van Wet en Evangelie in de recht schriftuurlijk zin. We zijn er van overtuigd dat er een niet gering getal is in vele kerken, die in oprechtheid over deze dingen spreken en ernaar hopen om wat zij missen 's Zondags vanaf de kansel te horen.

We hebben trouwens grote vrijmoedigheid om dit hier eens nader te bezien. We zullen zien dat het overeenkomt met de tekst, waarover we het nog hebben. Maar dat niet alleen. De verhouding van Wet en Evangelie is in onze kerken op een bepaalde manier aan de orde gesteld. Wij weten dat er op de laatste Generale Synode een instructie was van de Particuliere Synode van Het Zuiden over de verwijdering in onze kerken. Het is uiteraard niet de bedoeling om op deze instructie en de achtergronden uitvoerig in te gaan. We zijn er hier toch telkens mee bezig. Het gaat om de bedoelde zaak. Welnu, de synode heeft er bij de classicale vergaderingen op aangedrongen alles te doen om, waar symptomen van verwijdering binnen hun ressort worden geconstateerd, deze te bespreken en zo mogelijk weg te nemen. Bij deze bespreking had de synode zich voorgesteld, dat zal worden gesproken over verschillende punten. Eén van die punten werd genoemd: de verhouding van Wet en Evangelie.

Het is duidelijk dat dit niet uit de lucht kwam vallen op de synode. In het rapport, dat al eerder op de Particuliere Synode — namens de commissie — was uitgebracht was er al over gesproken. En dat ook niet voor niets. Ieder, die maar enigszins meeleeft met het wel en wee van onze kerken, weet wel dat het hier over dingen gaat die leven in de kerken en bij velen, die de kerk oprecht liefhebben. Er wordt verschillend gedacht over de verhouding van Wet en Evangelie. In de prediking komt dit verschil uit. Er is verontrusting over de wijze waarop dit gebeurt. Het ging niet om een theoretische aangelegenheid, dat juist deze zaak van het begin afaan naar voren is gebracht. Het kan zijn nut hebben om samen te bespreken hoe deze dingen naar Gods Woord zijn. Maar hier gaat het over de rechte prediking. Het is toch vaststaand, dat zowel Wet als Evangelie in Gods Woord gevonden worden. Het kan door niemand, die op de bodem van dat Woord wenst te staan, ontkend worden dat zij beiden een plaats in de prediking dienen te hebben. We zijn er ook van overtuigd dat binnen — het geheel van de boodschap bij de profeten en apostelen de volgorde: Wet en Evangelie was en niet andersom. Wanneer er dan vrees is dat dit niet zo gebeurt door allen — en dat niet ten onrechte — dan gaat het om een levensbelang voor de bediening des Woords en daarmee voor de kerken. Wij weten er niet veel van wat er in de praktijk terechtgekomen is van het besluit der synode. Wel willen we hier zeggen, dat het ons bedroefd heeft, dat de synode besloten heeft dan alleen, aan te dringen op een gesprek, wanneer in een bepaalde classis symptomen van verwijdering waren. Was de zaak al niet op de Generale Synode geweest? Kan men dan b.v. in Groningen zeggen: het raakt ons niet? We hebben geen lust om verschilpunten op te halen van de vorige synode, maar wel aan een prediking, die aan Wet en Evangelie recht doet. Daarom willen we er hier nader aandacht aan geven. De volgende keer hopen we dan weer te luisteren naar het Schriftgedeelte, waarvan we steeds zijn uitgegaan met deze artikelen. U zult dan zien, dat daar geen Evangelieprediking zonder de Wet aan de apostelen geboden wordt.

D. Slagboom

ZENDINGS-DAG CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK TE ELBURG, 20 JULI 1977

1

De jaarlijkse zendingsdag, waartoe het initiatief is uitgegaan van wijlen Ds. M. S. Roos, kan zich verheugen in een toenemende belangstelling. Reeds om negen uur woensdagmorgen waren de eerste bezoekers binnen en om half elf was de gereformeerde kerk ot de laatste plaats bezet met gasten die soms een hele reis achter de rug hadden.

De plaatselijke predikant Ds. H. van Leeuwen opende de samenkomst met gezang en gebed waarna hij de aanwezigen een hartelijk welkom

toeriep. „Het past ons de Heere ootmoedig dankbaar te zijn voor de mogelijkheid die Hij nog laat om een zondingsdag te houden. Een dag waarop we worden bepaald bij de Boodschap van vrije genade voor ons en voor de heidenen in binnen- en buitenland, namelijk de noodzaak verzoend te worden in het dierbaar bloed van Jezus Christus, dat reinigt van alle zonden en vrede schenkt!"

Ds. Van Leeuwen bepaalde zijn gehoor verder bij Ef. 2:14. „De grondslag van de zendingsgedachte is zo oud als de wereld. God had uit één bloede het mensdom geschapen en Zijn doel was daartoe Hem alleen te dienen en te aanbidden. Maar de mens is van God afgefallen en heeft verloren de ware kennis van God door het verlies van Zijn beeld. Zeker zou het gehele mensdom zijn ondergegaan door afgodendienst en zelfaanbidding, maar naar Zijn eeuwige raad en welbehagen heeft God het volk Israël uit Abraham voortgekomen, uit de volken der aarde afgezonderd en Zijn wetten en inzettingen gegeven, ten einde het voor de ondergang te behouden en dat in verband met de komst van de beloofde Messias. Die afzondering was nu als een „middelmuur", welke de Heere stelde tussen Israël en de volken. Deze afzondering

als een bijzonder scherpe grens tussen beide. Geen vermenging, geen gebruik van heidense spijsen en meerdere bepalingen. Daardoor ontstond een vijandschap van de volken tegenover die afzondering van Israël.

Daar tegenover heeft Israël de bedoeling van die middelmuur niet begrepen door die muur als een blijvende zaak te handhaven, terwijl toch de Heere haar als een tijdelijke begrenzing bedoelde. Israëls profeten hebben hierop steeds gewezen.

Alle creaturen

„Het was op de Pinksterdag dat het heil in Christus tot al de volken zou uitgaan en het Evangelie gepredikt zou worden aan alle creaturen! Want Christus heeft die middelmuur afgebroken, zodat Zijn heil tot al de volken zou komen!"

Zo waren de Efeziërs, voor zover zij uit de heidenen waren, toegebracht, nabij geworden door het bloed van Christus en mede-levend gemaakt, ja tot „mede-burgers en huisgenoten Gods" gesteld om „mede-gebouwd te worden tot een woonstede Gods in de Geest".

Eens zal die woonstede, de geestelijke tempel, voltooid zijn. En nu komt het voor ons allen erop aan, ook mede-gebouwd en daartoe als levende stenen ingezet te worden in dat Godsgebouw, dat naar Gods gemaakt bestek in eeuwig zal rijzen. Dat is dus: ook nabij gebracht te worden, zodat muren zullen vallen, die de mens stelt tussen zichzelf en God, door het hartvernieuwend werk van de Heilige Geest".

Tweede spreker in de morgensamenkomst was Ds. L. W. v. d. Mey te Middelharnis. Zijn toespraak was gebaseerd op hetgeen geschreven staat in 1 Petrus 4:12-19. „Het oordeel begint bij het huis Gods. Het wijst op de beproeving door de kastijdende hand des Heeren. Als zijn vijanden hem met rust lieten, porde satan koning David aan om het volk te tellen, ondanks de waarschuwende woorden van Joab. Maar door de slaande hand Gods kwam David tot inkeer en verootmoedigde zich voor de Heere. David keerde zich af van zijn zelfgekozen weg en gaf zich over aan de Heere. Hier spreekt de liefde Gods voor Zijn volk, en ook hier begint het oordeel bij het huis Gods".

De „onvruchtbaren"

De laatste spreker voor de morgen was Ds. A. Baars te Urk over het thema „een onvruchtbare zendingkerk en een vruchtdragend zendingswerk". In Jesaja 54:1-3 spreekt de profeet de kinderen Gods aan die in ballingschap zijn; doordat het volk God heeft verlaten is het oordeel uitgestort. Weggevoerd naar Babel, Jeruzalem verwoest, vrouwen en kinderen vonden de dood. Dit was niet zomaar een noodlottige omstandigheid, maar, aldus Ds. Baars, de straffende hand Gods. Helaas was niet een ieder de ballingschap in tranen ingegaan. Er waren er bij die het verdriet snel vergaten en het in Babel zo slecht nog niet vonden.

„En juist met deze mensen kunnen wij ons zo goed vergelijken. Misschien heeft het oordeel ons ook wel eens getroffen. Een ongeluk bij, we zijn een tijd lang onder de indruk van Gods almacht, doch alles loopt goed af en we vergeten 't weer.

Gelukkig waren er in Babel die het verlies van God betreurden, al werd hun getal steeds kleiner. Tot hen, de „onvruchtbaren”, spreekt Jesaja. De Heere kent de nood van Zijn volk. „Zing vrolijk, gij onvruchtbare, want gij zult uitbreken ter linker en ter rechterhand”. Dit hoopje volk was voorbestemd de banier der volkeren te worden. God trekt ze, Hij zorgt voor de vrucht uit Zijn liefde, uit het wonder van Zijn onverdiende vrije genade in Christus Jezus”. Na de middagpauze heropende Ds. Van Leeuwen de samenkomst met gebed.

VOOR DE JEUGD

BESTE JONGELUI!

De brief aan Filemon 7.

„Paulus een gevangene van Christus Jezus, en Timotheus, de broeder, aan Filemon, de geliefde, en onze medearbeider, en aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onze medestrijder, en aan de gemeente, die te uwen huize is.”

Fil. 1, 2

Medewerkers gevraagd!

Dat was zo ongeveer het laatste wat we de vorige keer schreven. Hebben jullie er nog over nagedacht? Misschien, schreef ik, moet je dan wel van betrekking veranderen. Jullie begrijpen natuurlijk wel wat daarmee bedoeld werd. Je kunt nu eenmaal geen twee heren dienen. Je kunt niet God dienen en de wereld. Ik weet wel, dat een hoop mensen, ouden en jongen, dit graag zouden willen. Maar dat gaat nu eenmaal niet. Je moet de ene aanhangen en de andere verachten. Als je dus de wereld aanhangt, dan veracht je de Heere. En als je de Heere wilt dienen, dan moet je de wereld verachten. Dat wil natuurlijk niet zeggen: de wereld als schepping van God. Want die mag je niet verachten. Het is het werk van God. En des Heeren werken zijn zeer groot. Wie ooit daarin zijn lust genoot; Doorzoekt die ijverig en bestendig.

Doch als ik schrijf over het verachten van de wereld, dan bedoel ik daarmee de zondige mensenwereld. En dan moet je die wereld niet verachten om die mensen, maar om de zonden. Want die zijn verachtelijk tot en met. Heb je dat al geleerd? Want daar begint het nieuwe leven mee. Het is een gevolg van de liefde Gods, die dan in je hart is uitgestort. Je durft het zelfs zo nog wel niet te zeggen, om dat je het zo nog niet bekijken kunt. Maar toch is het wel zo. Want wie God liefheeft, die gaat de zonden haten, en die gaat liefhebben de geboden des Heeren.

Hier zou natuurlijk nog veel meer over te schrijven zijn, doch het gaat nu over het „begin” van het leven. Geeft daar maar goed acht op in je jonge leven.

We moeten verder met de brief aan Filemon.

We hebben de schrijver gehad met zijn medgezel, en ook de man aan wie de brief geschreven is, althans in eerste instantie. Want er staan nog meer namen op het adreskaartje.

De brief is ook geschreven aan Appia. Wie is toch eigenlijk die Appia? Haar naam komt nergens anders in de bijbel voor. Wel lezen we in Hand. 28 : 15 over de Appius-markt. Maar ik geloof niet dat dit iets met elkander te maken heeft. Er zijn schriftverklaarders die denken dat Appia de vrouw van Filemon geweest is. Dat is zeer goed mogelijk. Zij wordt als eerste na hem genoemd. Dat is bijbels. Ja, daar moeten jullie ook maar acht op geven. Dat zijn echt geen haarkloverijen. De man is eerst gemaakt en daarna de vrouw. Daarom moet ook de man eerst genoemd worden en daarna de vrouw. Dat wordt tegenwoordig nog al eens omgekeerd. Dan gaat de vrouw voor de man. Dat is on-bijbels. Wij schrijven dit niet uit verachting van de vrouw. Verre van daar. Maar omdat de orde die God in de schepping gegeven heeft, en ook in het N.T. handhaaft, niet omgekeerd mag worden.

Wie met God geen rekening houdt, stoort zich daar niet aan. Doch wie rekening houdt met God, doet dat ook met Zijn woord. Hij geeft ook acht op de z.g.n. kleine dingen in dat Woord. Wie God als „groot” leert kennen, gaat ook alles als „groot” zien, wat God in Zijn Woord voorschrijft.

Deze Appia wordt ook aangeduid als „de geliefde”. Van haar kan hetzelfde gezegd worden, als wat we van haar man hebben gezegd. Zij was

een door God geliefde vrouw en was ook door Paulus en Timotheus geliefd. Zelf had zij ook de Heere en de broeders hartelijk lief. Dat komt in de vruchten van haar leven openbaar. Want er staat ook nog in vers 2, dat er in het huis van Filemon, dus ook van Appia, een gemeente geweest is. Dat was een huisgemeente, die bestond naast de gewone gemeente, die zich te Kolosse bevond, en waaraan Paulus een aparte brief heeft geschreven. Zulke huisgemeenten kwamen in die tijd meer voor. Dat was niet uit verachting van de eigenlijke gemeente. Hier lagen andere oorzaken aan ten grondslag. Men was niet altijd in staat om de eigenlijke gemeentelijke samenkomsten te bezoeken. Vanwege de verre afstand (de vervoersmiddelen van tegenwoordig kende men niet), of vanwege de vervolgingen waaraan de gemeenten vaak bloot stonden. Men was dan wel genooddaakt om in kleinere verbanden samen te komen en elkander te stichten. Het christen zijn was toen een zaak niet zonder levensgevaar. Vergeet dat niet.

Veronderstel nu eens, dat Appia het niet met haar man eens geweest zou zijn. Dan zou er in haar huis geen plaats voor een gemeentelijke samenkomst geweest zijn. Want een vrouw neemt nu eenmaal in het huis een voorname plaats in. Het is wel een gewoon spreekwoord, maar er zit toch wel een waarheid in: De man is baas in zijn huis, maar wat de vrouw zegt gebeurt. Appia ontving de broeders en zusters met liefde, al ging dit dan gepaard met gevaar voor haar eigen leven. Zij betoonde daarin een vrouw te zijn, die de Heere meer lief had, dan haar eigen leven. En dit is een zuiver, bijbels kenmerk van nieuw leven.

Ik ben blij dat naast de man Filemon, ook de vrouw Appia, genoemd wordt. Man en vrouw waren hier echt één. Zij dienden beiden de Heere. En waar wordt dat nog gevonden? Meestal dienen man en vrouw beiden de wereld. He-las, jongens en meisjes ook. Het komt ook voor dat de één de Heere dient en de ander niet. Dan is dit niet zelden een bron van twist en huiselijke ellende. Doch als men samen de Heere dienen mag, en dat komt gelukkig ook voor, dan is dit een zaak waar men alleen maar dankbaar voor kan wezen.

Dat Paulus naast Filemon ook schrijft aan Appia, houdt natuurlijk ook verband met de zaak waar het in de brief om gaat. Want Onesimus, die on-deugende slaaf, moest ook door haar weer aangenomen worden. We kunnen hier tussen de regels doorlezen, dat ook in het natuurlijke leven Filemon en Appia niet naast elkander heen leefden. Zo behoort het ook. Vergeet het maar niet. Jullie staan nog aan de ingang van het leven. Misschien ben je nog niet getrouwd. Je hebt mogelijk zelfs nog geen verkering. Doch neemt de lessen, die hier gegeven worden, maar goed in acht. Het zijn bijbelse lessen. En dat zijn de beste levenslessen die er zijn.

Tenlotte wordt in het adres nog Archippus genoemd. Zijn naam komen we ook tegen in het reeds eerder genoemde Kol. 4 : 17. Hij wordt door Paulus betiteld als een „medestrijder”. Dit zegt nog iets meer dan „medewerker”. Het verschil zou misschien wel zo kunnen worden weergegeven, dat een medewerker een soldaat is achter het front, terwijl een medestrijder een soldaat is aan het front.

Wie hij verder geweest is, daar zijn de meningen verschillend over. Velen denken dat hij een zoon was van Filemon. Als dit zo is, dan vormden die drie wel een zeer gezegend gezin.

Volgens Kol. 4 : 17 bekleedde die Archippus in de gemeente een bepaalde functie. Paulus schrijft daar: „En zegt aan Archippus: Zie op de bediening, die gij aangenomen hebt in de Heere, dat gij die vervult.” Wat hier onder „bediening” verstaan moet worden, is echt niet recht duidelijk. Calvijn meent dat hij in de gemeente te Kolosse, met goedvinden van de gemeente, het herdersambt op zich genomen had, tijdens de afwezigheid van Epafros, die gewoonlijk de gemeente voorging.

Archippus schijnt de moed een beetje te hebben laten zakken. Dat kan natuurlijk een dienst-knecht van God heel goed overkomen. Zij staan niet altijd in de kracht van 't geloof. Zij kennen allemaal wel eens tijden dat zij wel weg zouden willen lopen. Dat zijn natuurlijk niet de beste tijden, maar ze zijn er. En nu schrijft Paulus niet rechtstreeks aan Archippus, dat hij de moed niet moet laten zakken, maar zijn bediening getrouw waar moet nemen, doch hij doet dit door

middel van de gemeente. Die moet het hem zeggen, opdat het woord van Paulus des te krachtiger over zou komen. Opdat hij zich door de gemeente zou laten vermanen zijn bediening getrouw te vervullen. Een dergelijke vermaning kan voor een dienaar ook wel eens nodig zijn. Archippus, de medestrijder, komt mij voor, geen held geweest te zijn van de eerste rang. Noch-tans diende hij onder de banier van Koning Jezus. En daar komt het nu voor ons allemaal op aan.

Paulus schakelt ook hem in met de ganse gemeente die in het huis van Filemon samenkwam, als hij gaat schrijven over die reeds meer genoemde slaaf. Wat deed die man in de gevangenis toch een moeite om alles weer in het reine te krijgen. Zou daar voor menigeen niet veel uit te leren zijn?

Met vriendelijke groeten, jullie aller vriend,
Ds. H. C. v. d. Ent

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

**Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken**

**Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.**

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-tekeningen van al uw

- ★ Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Hout-snijwerk - Boekenleggers, enz. enz.

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 - 13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

**„REPOS AILLEURS”
DRIEBERGEN**

**U zoekt wat rust? U wilt
bijkomen na ziekte? U
bent de eenzaamheid
moe?**

Kom dan eens enige we-ken naar Driebergen.

Eigen, kerkelijke sfeer -
Prima maaltijden - Geen
t.v. - Vlak bij de bossen.
Buntd. 54 Tel. 03438-2466

**Voor bijbels, boeken en
muziek**

is LINDENBERG uniek!
Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste
uitgaven

**LINDENBERG'S
BOEKHANDEL**

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77).

HOTEL

**DREYEROORD -
OOSTERBEEK**

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw
zich „uit” - en mijnheer
zich „thuis” voelt.

A.s. Theologisch stu-
dent zoekt per sep-
tember

**KAMER(S)
in Apeldoorn**

H. de Boer,
Halvinkhuizerweg 73,
Putten (Gld.)
Tel. 03418 - 4865

**PLAATST
UW
FAMILIEBERICHTEN
OOK
IN
„BEWAAR
HET
PAND”**